

Státním převratem o sobě nebylo vyloučeno stíhání trestných činů, jež před tím byly spáchány.

(Rozh. ze dne 20. září 1919, Kr II 96/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl zmateční stížnost obžalovaného do odsuzujícího rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Olomouci — mimo jiné z těchto

důvodů:

Proti odsuzujícímu výroku pro přestupek dle § 20 cís. nař. uplatňuje zmateční stížnost, že nastala beztrestnost tohoto trestního činu následkem narovnání o vrácení přeplatku, které se stalo ještě před podáním trestního oznámení. Ze spisů vychází skutečně na jevo, že obžalovaný vrátil poškozené přeplatek a nahradil jí způsobenou škodu i když ne před oznámením, tož alespoň před rozsudkem. Soud přihlížel k této okolnosti jako polehčující při výměře trestu. Výjimečná ustanovení o beztrestnosti následkem účinné lítosti (§ 187 a násl. tr. z.) nelze bez výslovného zákonného ustanovení vztahovati na případy předražování. Neprávem dovozuje stížnost, že dal-li si někdo slíbiti nebo poskytnouti jistou cenu, a část z ní zase vrátí, zodpovídá pouze za cenu, která byla definitivně mezi stranami ujednána. Vždyť trestní čin předražování jest dokonán již pouhým požadováním, pokud se týče přijetím nabídnuté původní přemrštěné ceny. Na jeho trestnosti nemění ničeho okolnost, že původně požadovaná cena přemrštěná byla po smlouvání snížena, tím méně okolnost, že dodatečně byla část přemrštěné prodejní ceny kupiteli vrácena. Oproti odsuzujícímu výroku pro přestupek dle § 32 cís. nař. uplatňuje zmateční stížnost, že kontinuita právní, vyslovená prohlášením Národního výboru ze dne 28. října 1918 se vztahuje pouze na trestné činy, spáchané po 28. říjnu 1918, nikoli před tímto dnem. Avšak právní kontinuita ve smyslu citovaného prohlášení znamená, že pokud nic jiného nebylo zákonem ustanoveno, platí i nadále veškeré zákony a nařízení bývalého státu rakouského, při čemž se nečiní ohledně práva trestního žádného rozdílu, byly-li trestní činy spáchány před 28. říjnem 1918 nebo po tomto dni.

Čís. 80.

Předražování. Zákaz předražování platí nejen pro kup, nýbrž i pro směnu věci za věc.

Do výroku odsuzujícího rozsudku pro přečin anebo zločin předražování o uveřejnění nálezu v novinách dopouští se odvolání jen pokud jde o způsob uveřejnění, nikoli též v otázce uveřejnění nálezu vůbec.

(Rozh. ze dne 25. září 1919, Kr. I 104/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované Kláry H. do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 20. ledna 1919, jímž stěžovatelka uznána byla vinnou přečinem dle § 20, č. 2 a nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z. a odmítl odvolání obžalované do výroku o uveřejnění rozsudku v novinách, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Neprávem vyslovuje zmateční stížnost náhled, že se trestní ustanovení § 20 cís. nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z. nevztahuje na obchody směnné. Zákon ohrožuje trestem toho, kdo za předmět potřeby, využívaje mimořádných poměrů válečných, požadoval neb poskytnouti si dal cenu patrně přemrštěnou. Jelikož zákon ohledně způsobu ceny požadované nerozlišuje, zvláště pak nepředpisuje, že by cena ta pozůstávala musila v hotových penězích, dlužno pokládati za cenu každou úplatu, která za předmět potřeby měla býti poskytnuta. Císařské nařízení hájí hospodářské zájmy konsumentů proti lichvě s potravinami; s tohoto hospodářského stanoviska jest pak lhostejno, byly-li hospodářské zájmy nabyvatele předmětu potřeby ohroženy požadováním přemrštěné ceny v hotovosti, či v jiných předmětech majetkových. Sluší míti za to, že by nevyhovovalo tendenci zákonodárcově, kdyby se obor platnosti § 20 cís. nař. z roku 1917 bez dostatečného podkladu v jeho znění hleděl obmezovati jen na obchody proti úplatě v hotových penězích, poněvadž by takto byla otevřena dokořán brána pro obcházení zákona. Tvrdí-li zmateční stížnost, že by zákonodárce byl užil místo slova »cena« slova »úplata« kdyby býval měl na zřeteli i jinou úplatu než na hotovosti, nelze shledati mezi oběma výrazy po stránce jazykové ve směru stěžovatelem uplatňovaném význačného rozdílu. Jednalo se o prodej při provozování obchodu. Následkem hospodářských poměrů válkou přivoděných vyvinul se obyčej, že i tu místo ceny v penězích placeno bylo různými předměty potřeby. Nelze proto shledati v tom nesprávné právní posouzení, že trestního ustanovení o předražování užito bylo v přítomném případě na obchod, jenž není kupem ve smyslu občanského zákoníka, nýbrž smlouvou směnnou, to tím méně, any strany i při smlouvách směnných běrou za základ jisté ceny.

Odvolání obžalované do uveřejnění rozsudku bylo zamítnuto jako nepřipustné z toho důvodu, že § 45, odst. 1 cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. nařizuje při odsouzení pro zločin neb přečin předražování obligatorně uveřejnění nálezu v jednom neb více denních neb týdenních listech na útraty obžalovaného. Je proto uveřejnění rozsudku při odsouzeních pro přečin neb zločin předražování trestem absolutním, jehož uložení není nikterak závislým na volném uvážení soudu, který naopak soudem v případě odsouzení obžalovaného vysloven býti musí, důsledkem čehož je odvolání proti rozhodnutí soudu o použití vedlejšího trestu — za který považovati dlužno zajisté také uveřejnění rozsudku — a to neodvisle od předpokladů v druhé větě § 283 tr. ř. uvedených. Z toho však, že odvolání je, jak již vyloženo, nepřipustno proti uveřejnění samostatnému, plyne, že odvolání lze připustiti jen proti způsobu uveřejnění, tedy na př. proti tomu, že uveřejnění nemělo býti nařízeno v tom, nýbrž onom listě a pod. Obžalovaná nestěžuje si však do způsobu uveřejnění, nýbrž brojí docela všeobecně proti uveřejnění vůbec, míníc, že mělo se od něho upustiti. Její odvolání je proto nepřipustné.

Čís. 81.

Prisvědčí-li porotci, zodpověděvše záporně hlavní otázku po zločinu těžkého uškození na těle, k eventuální otázce po překročení nutné obrany,